

Odbor odpadů
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
www.mzp.cz

V Praze dne 20. března 2017

Sdělení Ministerstva životního prostředí k posuzování zabezpečení minimální dostupnosti míst zpětného odběru pneumatik zejména ve vztahu k internetovým prodejm

V reakci na množství se dotazy k posuzování minimální hustoty míst zpětného odběru použitých pneumatik zveřejňuje Odbor odpadů Ministerstva životního prostředí sdělení týkající se relevantních ustanovení zákona o odpadech a příslušné vyhlášky za účelem sjednocení právního výkladu pro jeho jednotnou aplikaci ze strany povinných osob a též správních orgánů.

Právní úprava

Podle § 38 odst. 7 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“), musí povinná osoba (§ 38 odst. 3) zajistit, že místa zpětného odběru budou pro konečného uživatele stejně dostupná jako místa prodeje pneumatik a způsob zpětného odběru bude odpovídat obvyklým možnostem konečného uživatele bez jeho nadměrného zatížení.

Podle § 3 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), se místa zpětného odběru výrobků považují za stejně dostupná jako místa prodeje, pokud je stanoveno minimálně jedno místo zpětného odběru v každé obci nebo v každém městském obvodu nebo městské části, kde se nachází prodejny těchto výrobků.

Požadavky na hustotu sběrné sítě byly takto vyhláškou formulovány v době, kdy byly k distribuci pneumatik využívány převážně tzv. „kamenné prodejny“, a prakticky nedocházelo k prodeji pneumatik prostřednictvím prostředků komunikace na dálku, tedy prodeje přes internet (e-shopy). S ohledem na skutečnost, že v současnosti dochází ve významné míře k dodávkám pneumatik po celé ČR právě formou prodeje přes internet, tak každé místo dodávky představuje pro konečného uživatele striktně podle gramatického (jazykového) výkladu „prodejnu“ ve výše uvedeném smyslu. V ČR je více než 6000 obcí, a požadavek zřídit místo odběru v každé obci by podle názoru Ministerstva představoval neúměrnou, ale i neúčelnou zátěž pro povinné osoby.

Povinné osoby mají podle výše uvedeného ustanovení § 38 odst. 7 zákona o odpadech povinnost zajistit takový systém zpětného odběru, jehož místa budou pro konečného uživatele **stejně dostupná jako místa prodeje, a který bude odpovídat obvyklým možnostem konečného uživatele bez jeho nadměrného zatížení**. Pro posouzení funkčnosti sběrné sítě tak není určující množství pneumatik uváděné konkrétní povinnou osobou na trh nebo její distribuční model, ale **funkčnost a dostupnost jí provozované sběrné sítě pro konečné uživatele v ČR**.

Posuzování dostatečné hustoty sběrné sítě u povinných osob využívajících prostředků komunikace na dálku (internetové prodeje)

V případě vytváření dostatečně husté sítě míst zpětného odběru použitých pneumatik je tedy třeba vycházet zejména z hlediska územní dostupnosti a rovnoměrnosti pokrytí území ČR a z hlediska zajištění dostupnosti místa pro konečného uživatele bez jeho nadměrného zatížení (např. dostatečná provozní doba a přístupnost místa).

Do doby případné novelizace aktuálně platné právní úpravy zpětného odběru, např. doplněním konkrétnějších požadavků pro způsob prodeje pneumatik prostřednictvím prostředků komunikace na dálku (internet), je z hlediska Ministerstva životního prostředí dostačující **sít' sestávající nejméně z jednoho místa zpětného odběru v každé obci s pověřeným obecním úřadem a jednoho místa zpětného odběru na území hlavního města Praha, kam byly pneumatiky dodány.** Toto kritérium minimální hustoty sběrné sítě pneumatik je rovněž obsaženo v návrhu nového zákona o výrobcích s ukončenou životností, který prošel meziresortním připomínkovým řízením a byl postoupen vládě ČR (dosud nebyl v legislativním procesu schválen).

Seznam obcí s pověřeným obecním úřadem stanovuje příloha č. 1 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností (obcí s pověřeným obecním úřadem je v současnosti 388).

V návaznosti na případy aktuálně řešené v rámci kontrolních činností z hlediska funkčnosti míst zpětného odběru uvádí Ministerstvo příklady, které nelze považovat za souladné se zněním zákona:

- Zřízení jediného místa zpětného odběru na území ČR, typicky v sídle provozovatele e-shopu. Jak je uvedeno výše, pro posouzení funkčnosti sběrné sítě není určující distribuční model používaný povinnou osobou, ale funkčnost a dostupnost provozované sběrné sítě pro konečné uživatele bez jeho nadměrného zatížení.
- Provádění zpětného odběru pneumatik pouze při jejich dodávce zákazníkovi. Např. v okamžiku dodání nových pneumatik se vozidlo uživatele nachází na použitých pneumatikách (které budou teprve vyměněny), a nikoliv na jakýchkoliv podpěrách. Využití možnosti ze strany zákazníka použít pneumatiky v daný moment odevzdat je proto zcela bezpředmětné. Takto postavený systém zpětného odběru nemůže být proto funkční.
- Zajišťování zpětného odběru pouze prostřednictvím mobilního svozu. V této souvislosti Ministerstvo sice vítá invenci povinných osob při výkonu zpětného odběru pneumatik formou dalších doplňujících činností jako je např. zavedení mobilních svozů prováděných v určených předem definovaných nebo nahlášených obdobích na určených místech, nejlépe ve spolupráci s obcemi, ale musí se jednat pouze o doplňkovou formu zpětného odběru, která nemá vliv na povinnost každé povinné osoby provozovat také síť stabilních míst zpětného odběru v rozsahu uvedeném výše, dostupných v průběhu celého roku v rámci běžné provozní doby.

Posuzování dostatečné hustoty sběrné sítě u povinných osob nevyužívajících prostředků komunikace na dálku (kamenné prodejny)

Pokud povinná osoba uvádí na trh pneumatiky, které následně prodává v běžných obchodech („kamenných provozovnách“) a současně nevyužívá možnost prodeje prostřednictvím internetového obchodování, vztahuje se na ni povinnost uvedená v ustanovení § 38 odst. 7 zákona o odpadech, tzn. povinnost zajistit takový systém zpětného odběru, jehož místa budou pro konečného uživatele **stejně dostupná jako místa prodeje, a který bude odpovídat obvyklým možnostem konečného uživatele bez jeho nadměrného zatížení**. Tato povinnost je pak dále konkretizována v § 3 odst. 4 prováděcí vyhlášky, podle které se místa zpětného odběru výrobků považují **za stejně dostupná jako místa prodeje, pokud je stanoveno minimálně jedno místo zpětného odběru v každé obci nebo v každém městském obvodu nebo městské části, kde se nachází prodejny těchto výrobků**.

Komentáře k nepřípustným příkladům zajišťování zpětného odběru z hlediska funkčnosti uvedené výše jsou samozřejmě platné obecně, tzn., vztahují se i na tyto povinné osoby, které při prodeji pneumatik nevyužívají internetové obchodování.

Prokazování

Odbor odpadů Ministerstva životního prostředí připomíná, že seznam provozovaných míst zpětného odběru pneumatik je součástí návrhu na zápis do Seznamu povinných osob v oblasti zpětného odběru pneumatik a při změně tohoto seznamu zákon stanoví povinnost oznámit změnu těchto údajů Ministerstvu do 30 dnů od vzniku takové změny. Aktuální seznam provozovaných míst zpětného odběru pneumatik je dále součástí Roční zprávy o plnění povinností zpětného odběru pneumatik. Doklady, kterými lze prokázat provoz deklarovaných míst zpětného odběru, bývají typicky písemné smlouvy o provozu míst zpětného odběru pneumatik uzavírané mezi povinnými osobami a například prodejci pneumatik nebo fakturační či přepravní doklady výslovně odkazující na vydané všeobecné podmínky, které se na spolupráci na provozu míst zpětného odběru použijí.

Poslední termín pro odeslání roční zprávy za rok 2016 je **31. března 2017**. Ministerstvo doporučuje všem povinným osobám rozsah zajišťování hustoty míst zpětného odběru prověřit z hlediska souladu se zákonem o odpadech a v návaznosti na toto sdělení.

Toto sdělení se vydává souběžně se zveřejněním seznamu existujících míst zpětného odběru, které Odbor odpadů Ministerstva životního prostředí sestavil na základě informací uvedených v ročních zprávách povinných osob za rok 2015.

Seznam míst zpětného odběru bude průběžně aktualizován. Jeho aktuální verze je dostupná zde: http://www.mzp.cz/cz/odber_pneu

Schválil: Ing. Jaromír Manhart, ředitel odboru odpadů